

קובץ מנהגי יום העצמאות

Jom ha'Azmauth

כולל קידוש וברכת המזון

Usi della giornata: Kiddush
e benedizione dopo il pasto

ע"פ הרב פרופ' אליה שמואל הרטום

ובנו הרב ד"ר מנחם עמנואל הרטום

Secondo le istruzioni di Rav Prof. Elià Samuele Artom
e di suo figlio Menachem Emanuele Artom

מנהגים לסעודת יום העצמאות

כפי שהנהיג הרב מנחם עמנואל הרטום:

מסדרים על השולחן יין, שלוש מצות (זכר לקורבן תודה) וחלת חמץ;
רצוי להניח גם פרי חדש. כדי לצאת מידי ספק ברכת שהחיינו.
ל"המוציא" בוצעים על שלוש המצות ועל לחם חמץ
ואוכלים כזית מן המצה וכזית מן החמץ.

*Si dispongono sulla tavola vino, tre azime e una Challà
lievitata in ricordo del sacrificio di ringraziamento, che veniva
accompagnato da tali pani; è desiderabile metterci anche un
frutto nuovo per poter recitare anche la benedizione di She-
Hechejanu per la novità del frutto.*

קידוש לערב יום העצמאות

זה היום עשה יהוה; נגילה ונשמחה בו.
קול רנה וישועה באהלי צדיקים; ימין יהוה עשה חיל.
ימין יהוה רוממה; ימין יהוה, עשה חיל.

ברוך אתה צור ישראל וגואלו
אשר בחר בנו מכל העמים ורוממונו מכל לשון וקדשנו במצוותיו ו
צונו להללו ולשבחו על הנסים שעשה לאבותינו ולנו.
והשיבנו לארץ קדשנו והנהילנו נצחון על אויבינו
ושחרר חלק מארצנו משעבוד הגוים:
ברוך אתה גואל ישראל מציב גבול אלמנה:

סְבֵרֵי מִרְגָּן:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעַנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

Kiddush per la sera di Jom ha'Azmauth sul vino

Questo è il giorno che ha preparato il Signore, giubileremo e gioiremo in esso. Una voce di ringraziamento si sente nelle tende dei giusti: la destra del Signore causa prosperità. La destra del Signore solleva chi sta per cadere, la destra del Signore causerà prosperità.

Benedetto tu, o Rocca e Redentore di Israele, che ci ha scelti tra tutti i popoli e ci ha elevati più di ogni linguaggio e ci ha santificati con i Tuoi precetti e ci ha comandato di celebrarLo e di esaltarLo per i miracoli che ha compiuto a favore dei nostri padri ed a favore nostro; ci ha fatti tornare alla nostra sacra terra e ci ha fatto ottenere vittoria sui nostri nemici ed ha liberato una parte della nostra terra dall' asservimento ad altri popoli, Benedetto Tu, o Signore, che restaura il territorio della vedova.

I Signori sono d'accordo?

Si risponde: Per la vita!

Benedetto Tu, o Signore, Dio nostro, Re del mondo, che ci ha fatti vivere e ci ha mantenuti e ci ha fatti giungere a questo momento.

סדר ברכת המזון

שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחלמים או מלא שחוק פינו
ולשוננו רנה או יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה הגדיל ה' לעשות עמנו
היינו שמוחים שובה ה' את שביטנו פאפיקים בנגב הזרעים בדמעה ברנה יקצרו
הלך ילך ובכה נשא משך הזרע בא בא ברנה נשא אלמתי

כבותי, נברך!

המסבים עונים: יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם.

המזמן אומר: ברשות מרנן ורננו ורבותי, נברך (בעשרה אלהינו) שאכלנו משלו.

המסבים עונים: ברוך (אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו חיינו.

המזמן חוזר ואומר: ברוך (אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו חיינו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הן את העולם כלו בטובו בהן בהסד וברחמים.
הוא נותן לחם לכל בשור פי לעולם חסדו. ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ואל
יחסר לנו מזון לעולם ועד. בעבור שמו הגדול כי הוא אל זן ומפרנס לכל ומיטיב
לכל ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא. באמור, פותח את ידה ומשביע לכל חי
רצון. ברוך אתה יי, הן את הכל.

נודה לה יי אלהינו, על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה. ועל
שהוצאתנו יי אלהינו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים. ועל בריתך שחתמת
בבשרינו ועל תורתך שלמדתנו ועל חקיקה שהודעתנו ועל חיים חן וחסד
שחוננתנו ועל אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד בכל יום ובכל עת
ובכל שעה.

סדר ברכת המזון

ליום העצמאות - הנוסח הזה של "על הנסים" חובר ע"י הרב אליה שמואל הרטום, לאחר קום המדינה:

עַל הַנְּסִים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַפְּדוּת שְׁעֵשִׁית עִמָּנוּ
בְּשָׁנֹת בְּלֵב מַלְכֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם וְשָׂרֵיהֶן לְהַחֲלִיט עַל הַקָּמַת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל.
וְהַפְחֵת בְּלֵב אֲנָשֵׁי עַמְּךָ רוּחַ גְּבוּרָה וְתוֹשִׁיָּהּ. וְתִמְכֹּת בְּיָדָם לְהַקִּים אֶת מְדִינַתֵּנוּ.
וְחִזְקֵת אֶת יְדֵי בְּנֵיךָ עַל בְּנֵי אֲדוּם וְיִשְׁמַעְאֵל. שְׁעַמְדוּ עֲלֵינוּ לְהַחְזִירֵנוּ תַּחַת
שְׁעִבּוּדָם וְלִגְזוֹל מִמָּנוּ אֶת פְּרֵי עֲמַלְנוּ וְלִגְרָשְׁנוּ מֵאַרְצֵנוּ: וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
הַפְּרַת אֶת עֲצַת אוֹיְבֵינוּ וְקַלְקַלְתָּ אֶת מַחְשַׁבְתָּם. מְסַרְתָּ חֲמוּשִׁים בְּיַד חֲלָשִׁים.
וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִּים: קִיַּמְתָּ בָּנוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ: וְרַדְפוּ מִכֶּם חַמְשָׁה מֵאַה וּמֵאַה
מִכֶּם רַבָּה וְרַדְפוּ וְהִסִּירְתָּ אֶת חֲרַפְתָּ הַשְּׁעִבּוּד מִבְּנֵי עַמְּךָ הַיּוֹשְׁבִים בְּאַרְץ הַקֹּדֶשׁ
וּכְשֵׁם שְׁעֵשִׁית עִמָּנוּ גַּם. כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ ה' אֱלֹקֵינוּ פְּלֵא וְנִסִּים בְּעַת הַזֹּאת וּבְעֵת יָד.
וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סְלָה:

Questa formula di Al-Hanissim fu composta dal Rav Prof. Elià Samuele Artom Z"l, dopo la costituzione dello stato ebraico:

Per i miracoli e per le prodezze e per i prodigi e per il riscatto che Tu compisti per noi, quando portasti i capi ed i ministri delle nazioni della terra a decidere di costituire lo Stato di Israele e istillasti nel cuore della gente del Tuo popolo uno spirito di coraggio e di salvezza e la aiutasti a costituire il nostro Stato e le desti la forza di aver di meglio su Edom e su Ismaele, che ci avevano attaccati per rimetterci sotto il loro servaggio, per depredarci del frutto delle nostre fatiche e per cacciarci dal nostro Paese. Ma Tu, con la Tua grande misericordia,

mandasti a vuoto il progetto dei nostri nemici e ne guastasti il programma; consegnasti armati in mano di deboli e molti in mano di pochi. Mettesti in atto per noi le parole della Tua Torà: Cinque di voi metteranno in fuga cento e cento metteranno in fuga diecimila. Eliminasti l'onta del servaggio dai figli del Tuo popolo che risiedono in Terrasanta. Come hai compiuto miracoli per noi, così compi, o Signore Dio nostro, miracoli e prodigi oggi e nel futuro; e noi renderemo omaggio al Tuo gran nome sempre.

וְעַל הַכֹּל, יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחֲנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ. יתְבַרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. בְּכַתוּב, וְאָכַלְתָּ וְשִׁבְעַתָּ וּבִרְכַת אֶת יי אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. בְּרוּךְ אַתָּה יי עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמַּזּוֹן.

רַחֵם נָא, יי אֱלֹהֵינוּ, עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מְלָכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו. אֱלֹהֵינוּ אָבִינוּ רַעֲנוּ, זִוְגְנוּ, פָּרַגְסְנוּ וְכִלְכַּלְנוּ וְהִרְוִיחְנוּ וְהִרְנוּח לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִהֲרָה מְכַל צְרוּתֵינוּ. וְנָא אַל תִּצְרִיכֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לֹא לִיְדֵי מִתְנַת בְּשׂוֹר נָדָם וְלֹא לִיְדֵי הַלְוָאתֶם כִּי אִם לִידְךָ הַמְּלָאָה, הַפְּתוּחָה, הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֵבָה שְׁלֵא נְבוּשׁ וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם וָעֶד.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵי יְרוּשָׁלַיִם, אָמֵן. בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מְלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל אָבִינוּ מְלַכְנוּ, אֲדִיחֵנוּ, בּוֹרְאֵנוּ, גּוֹאֲלֵנוּ, יוֹצְרֵנוּ, קְדוֹשֵׁנוּ, קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמְּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב

לכל, שבכל יום ניום הוא הטיב הוא מטיב, הוא ייטיב לנו, הוא גמלנו, הוא גומלנו הוא יגמלנו לעד. לחן ולחסד ולרחמים ולרחמים ולרחמים והצלחה והצלחה ברכה וישועה, נחמה, פרנסה וכלכלה ורחמים ורחמים ושלום ושלום וכל טוב ומכל טוב לעולם אל יחסרנו.

הרחמן הוא ימלוך עלינו לעולם ועד. הרחמן הוא יתברך בשמים ובארץ. הרחמן הוא ישתבח לדור דורים ויתפאר בנו לעד ולנצח ונצחים ויתהדר בנו לעד ולעלמי עולמים. הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד. הרחמן הוא ישובר עלנו מעל צנאנו והוא יוליכנו קוממיות לארצנו. הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרבה בבית הזה ועל שלחן זה שאכלנו עליו.

הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא זכור לטוב ויבשר לנו בשורות טובות וישועות ונחמות.

אם יש לו אב ואם אומר: הרחמן הוא יברך את אבי מורי, (בעל הבית הזה) ואת אמי מורתי, (בעלת הבית הזה) נשוי אומר: הרחמן הוא יברך אותי ואת אשתי ואת זרעי ואת כל אשר לי. אשה נשואה אומרת: הרחמן הוא יברך אותי ואת בעלי ואת זרעי ואת כל אשר לי. אורח אומר: הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה ואת בעלת הבית הזה ואת כל המסבין פאן

אותם ואת ביתם ואת זרעם ואת כל אשר להם. אותנו ואת כל אשר לנו, כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב בכל, מכל, כל בן יברך אותנו כלנו יחד בברכה שלמה ונאמר אמן.

בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעַלֵּינוּ זְכוּת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם. וְנִשְׂא בְּרַכָּה מֵאֵת יי
וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְנִמְצָא חֵן וְשִׁכְל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם.

הַרְחֵמֵן הוּא יִזְכְּנוּ לְיָמוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.
מִגְדִּיל יִשׁוּעוֹת מִלְכוּ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ, לְדַוֵּד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם. עֹשֶׂה שְׁלוֹם
בְּמָרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן.

רְאוּ אֵת יי קִדְשׁוֹ, כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו. כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ וְדוֹרְשֵׁי יי לֹא
יִחְסְרוּ כָּל טוֹב. הוֹדוּ לֵיי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. פּוֹתַח אֵת יְדָי וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי
רִצּוֹן. בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּיי וְהִזָּה יי מִבְּטָחוֹ. גַּעַר הֵייתִי גַם זִקְנָתִי וְלֹא רָאִיתִי
צַדִּיק נֶעֱזָב וְרַעוּ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם. יי עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יי יִבְרַךְ אֵת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם.

תפילות מיוחדות ליום העצמאות ניתן למצוא במחזור מנהג איטליאני עמ' 754-766
פרשת יום העצמאות - דברים ל' א'-כ', הפטרת יום העצמאות - ישעיה י', ל"ב - י"ב, ו'.

**Benedizioni speciali per Jom ha'Azmauth si possono
trovare nel Machazor Artom, pagine 754-766; lettura
della Parascià (Deuteronomio XXX 1-20) e la Haftarà
(Isaia X 32-XII, 6) pagine 1552- 1561**